

TIESĪBU AKTI, KO PIENĒM STRUKTŪRAS, KURAS IZVEIDOTAS AR STARPTAUTISKIEM NOLĪGUMIEM

Saskaņā ar starptautisko publisko tiesību normām juridisks spēks ir tikai ANO EEK dokumentu oriģināliem. Šo noteikumu statuss un spēkā stāšanās datums jāpārbauda ANO EEK statusa dokumenta TRANS/WP.29/343 jaunākajā redakcijā, kas ir pieejama šādā tīmekļa vietnē <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html>

Apvienoto Nāciju Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 29 – Vienoti noteikumi par transportlīdzekļu apstiprināšanu attiecībā uz komerciāla transportlīdzekļa kabīnē esošu personu aizsardzību

Ar visiem grozījumiem līdz

03. grozījumu sērijai, kas stājas spēkā 2011. gada 30. janvārī.

SATURS

NOTEIKUMI

1. Darbības joma
2. Definīcijas
3. Apstiprinājuma pieteikums
4. Apstiprinājums
5. Prasības
6. Transportlīdzekļa tipa pārveidošana un apstiprinājuma paplašināšana
7. Ražošanas atbilstība
8. Sankcijas par ražošanas neatbilstību
9. Pilnīga ražošanas izbeigšana
10. Pārejas noteikumi
11. To tehnisko dienestu nosaukums un adrese, kas atbildīgi par apstiprināšanas testu veikšanu, kā arī administratīvo struktūrvienību nosaukums un adrese

PIELIKUMI

1. pielikums. – EEK tipa apstiprinājuma dokumentācija
 1. daļa. – Informācijas dokumenta paraugs
 2. daļa. – Paziņojums
2. pielikums. – Apstiprinājuma marķējuma izvietojums
3. pielikums. – Testa procedūra
 1. papildinājums. Instrukcijas par transportlīdzekļa piestiprināšanu testu stendā
 2. papildinājums. Drošības telpas noteikšanai izmantojamais manekens
4. pielikums. – Mehāniskā transportlīdzekļa sēdvietu H punkta un faktiskā rumpja leņķa noteikšanas procedūra
 1. papildinājums. Telpiskās H punkta ierīces apraksts
 2. papildinājums. Telpiskā atskaites sistēma
5. pielikums. – Atskaites dati par sēdvietām

1. DARBĪBAS JOMA

Šie noteikumi attiecas uz N ⁽¹⁾ kategorijas transportlīdzekļiem ar atsevišķu vadītāja kabīni saistībā ar kabīnē esošo personu aizsardzību.

2. DEFINĪCIJAS

Šajos noteikumos lieto šādas definīcijas:

- 2.1. “transportlīdzekļa apstiprinājums” ir transportlīdzekļa tipa apstiprinājums saskaņā ar šo noteikumu prasībām attiecībā uz transportlīdzekļa kabīnē esošo personu aizsardzību frontāla trieciena vai apgāšanās gadījumā;
- 2.2. “transportlīdzekļa tips” ir mehāniskā transportlīdzekļa kategorija, kam neatšķiras tādi būtiski aspekti kā:
 - 2.2.1. transportlīdzekļa kabīnes izmēri, forma un sastāvdaļu materiāli; vai
 - 2.2.2. kabīnes stiprinājuma veids pie šasijas rāmja;
- 2.3. “šķērsplakne” ir vertikāla plakne, kas ir perpendikulāra transportlīdzekļa garenplaknei;
- 2.4. “garenplakne” ir plakne, kas ir paralēla transportlīdzekļa garenvirziena vidusplaknei;
- 2.5. “transportlīdzeklis ar izvirzītu kabīni” ir transportlīdzeklis, kam vairāk nekā puse motora garuma atrodas aiz vējstikla pamatnes priekšējā sākumpunkta un stūres rata rumba atrodas transportlīdzekļa garuma priekšējā ceturtdaļā;
- 2.6. “R punkts” ir sēdvietas atskaites punkts, kas definēts 4. pielikuma 2.4. punktā;
- 2.7. “H punkts” ir punkts, kas definēts 4. pielikuma 2.3. punktā;
- 2.8. “A tests” ir frontālā trieciena tests, ar kuru novērtē kabīnes izturību frontālā sadursmē;
- 2.9. “B tests” ir pret kabīnes A statņiem vērsta trieciena tests, ar kuru novērtē kabīnes izturību 90° apgāšanās situācijā un tai sekojošā triecienā;
- 2.10. “C tests” ir kabīnes jumta izturības tests, ar kuru novērtē kabīnes izturību 180° apgāšanās situācijā;
- 2.11. “A statnis” ir priekšējais un ārējais jumta balsts;
- 2.12. “vējstikls” ir transportlīdzekļa frontālais stiklojums, kas atrodas starp A statņiem.

3. APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS

- 3.1. Transportlīdzekļa tipa apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz transportlīdzekļa kabīnē esošo personu aizsardzību iesniedz transportlīdzekļa izgatavotājs vai viņa pienācīgi pilnvarots pārstāvis.
- 3.2. Tam pievieno transportlīdzekļa rasējumus, kuros redzams kabīnes novietojums uz transportlīdzekļa un tās piestiprināšanas veids, un pietiekami sīki izstrādātus rasējumus, kas attiecas uz kabīnes uzbūvi, un visus minētos rasējumus iesniedz trīs eksemplāros. Informācijas dokumenta paraugs, kas attiecas uz uzbūves raksturojumu, ir dots 1. pielikuma 1. daļā.

⁽¹⁾ Kā definēts Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3) 7. pielikumā (TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 4. grozījumiem).

4. APSTIPRINĀJUMS
- 4.1. Ja saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināšanai iesniegtais transportlīdzeklis atbilst šo noteikumu 5. punkta prasībām, piešķir minētā transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu.
- 4.2. Apstiprinājuma numuru piešķir katram apstiprinātajam tipam. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 03, kas atbilst 03. grozījumu sērijai) norāda grozījumu sēriju, ietverot jaunākos būtiskos tehniskos grozījumus, kas šajos noteikumos izdarīti apstiprinājuma piešķiršanas laikā. Viena un tā pati puse nedrīkst piešķirt šo numuru citam transportlīdzekļa tipam 2.2. punkta nozīmē.
- 4.3. Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, par transportlīdzekļa tipa apstiprināšanu saskaņā ar šiem noteikumiem vai par šāda apstiprinājuma paplašināšanu, atteikšanu vai atsaukšanu vai par pilnīgu ražošanas izbeigšanu, paziņo, izmantojot veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.
- 4.4. Katram transportlīdzeklī, kas atbilst transportlīdzekļa tipam, kurš apstiprināts atbilstīgi šiem noteikumiem, skaidri redzamā un viegli pieejamā vietā, kas norādīta apstiprinājuma veidlapā, piestiprina starptautisku apstiprinājuma marķējumu, ko veido:
- 4.4.1. aplis, kurā ir burts "E" un tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķirusi apstiprinājumu ⁽¹⁾;
- 4.4.2. pa labi no 4.4.1. punktā aprakstītā apla – šo noteikumu numurs, aiz tā burts "R", domuzīme un apstiprinājuma numurs.
- 4.5. Ja transportlīdzeklis atbilst apstiprinātajam transportlīdzekļa tipam atbilstīgi vienam vai vairākiem citiem noteikumiem, kas pievienoti nolīgumam, tad valstī, kurā piešķir apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, nav jāatkārto 4.4.1. punktā noteiktais simbols; šādā gadījumā visu to noteikumu numurus un papildu simbolus, saskaņā ar kuriem apstiprinājums piešķirts, valstī, kas piešķirusi apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, norāda vertikālās slejās pa labi no 4.4.1. punktā noteiktā simbola.
- 4.6. Apstiprinājuma marķējums ir skaidri salasāms un neizdzēšams.
- 4.7. Apstiprinājuma marķējumu novieto uz transportlīdzekļa datu plāksnes vai tās tuvumā.
- 4.8. Šo noteikumu 2. pielikumā ir norādīti apstiprinājuma marķējuma izvietojuma piemēri.
5. PRASĪBAS
- 5.1. Vispārīgas prasības
- 5.1.1. Transportlīdzekļa kabīne ir konstruēta un piestiprināta transportlīdzeklī tā, lai avārijas situācijā, cik vien iespējams, mazinātu tajā esošo personu risku gūt ievainojumus.

⁽¹⁾ 1 Vācijai, 2 Francijai, 3 Itālijai, 4 Nīderlandei, 5 Zviedrijai, 6 Beļģijai, 7 Ungārijai, 8 Čehijai, 9 Spānijai, 10 Serbijai, 11 Apvienotajai Karalistei, 12 Austrijai, 13 Luksemburgai, 14 Šveicei, 15 (brīvs), 16 Norvēģijai, 17 Somijai, 18 Dānijai, 19 Rumānijai, 20 Polijai, 21 Portugālei, 22 Krievijas Federācijai, 23 Grieķijai, 24 Īrijai, 25 Horvātijai, 26 Slovēnijai, 27 Slovākijai, 28 Baltkrievijai, 29 Igaunijai, 30 (brīvs), 31 Bosnijai un Hercegovinai, 32 Latvijai, 33 (brīvs), 34 Bulgārijai, 35 (brīvs), 36 Lietuvai, 37 Turcijai, 38 (brīvs), 39 Azerbaidžānai, 40 Bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai, 41 (brīvs), 42 Eiropas Savienībai (apstiprinājumus piešķir dalībvalstis, izmantojot attiecīgo ANO EEK simbolu), 43 Japānai, 44 (brīvs), 45 Austrālijai, 46 Ukrainai, 47 Dienvidāfrikai, 48 Jaunzēlandei, 49 Kiprai, 50 Maltai, 51 Korejas Republikai, 52 Malaizijai, 53 Taizemei, 54 un 55 (brīvs) un 56 Melnkalnei, 57 (brīvs) un 58 Tunisijai. Nākamos numurus piešķir pārējām valstīm tādā hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē nolīgumu vai pievienojas nolīgumam par vienveida tehnisko priekšrakstu pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un daļām, kuras var uzstādīt un/vai izmantot riteņu transportlīdzekļos, un saskaņā ar šiem priekšrakstiem piešķiramo atbilstības novērtēšanas apstiprinājumu savstarpējās atzīšanas nosacījumiem, un Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs paziņo nolīguma pusēm tām piešķirtos numurus.

- 5.1.2. Uz N_1 kategorijas transportlīdzekļiem un N_2 kategorijas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa nepārsniedz 7,5 tonnas, attiecinā A un C testus, kas aprakstīti 3. pielikuma 5. un 7. punktā.

Tomēr var uzskatīt, ka transportlīdzeklis, kura tips apstiprināts saskaņā ar Noteikumiem Nr. 33 vai Noteikumiem Nr. 94, atbilst frontālā trieciena testa (A testa) prasībām.

- 5.1.3. Uz N_3 kategorijas transportlīdzekļiem un N_2 kategorijas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa pārsniedz 7,5 tonnas, attiecinā A, B un C testus, kas aprakstīti 3. pielikuma 5., 6. un 7. punktā.

- 5.1.4. A testu (frontālā trieciena testu) var veikt vienīgi transportlīdzekļiem ar izvirzītu kabīni.

- 5.1.5. Lai pierādītu atbilstību iepriekš minētajam 5.1.2. vai 5.1.3. punktam, pēc izgatavotāja izvēles var izmantot vienu, divas vai trīs kabīnes. Tomēr C testa abos posmos testē vienu un to pašu kabīni.

- 5.1.6. A, B un C tests nav jāveic, ja izgatavotājs ar datorsimulāciju, kabīnes sastāvdaļu izturības aprēķiniem vai citādi tehniskajam dienestam var pierādīt, ka, veicot testus, kabīne netiek deformēta tiktāl, lai apdraudētu tajā esošās personas, proti, to drošības telpu.

- 5.2. Drošības telpa pēc testa vai testiem

- 5.2.1. Pēc 5.1.2. vai 5.1.3. punktā minēto testu veikšanas transportlīdzekļa kabīnē ir drošības telpa, kurā 3. pielikuma 2. papildinājumā definēto testa manekenu uz sēdvietas, kas ir vidējā stāvoklī, var ievietot tā, lai tas nesaskartos ar nedeformējamām daļām, kuru cietība pēc Šora ir lielāka vai vienāda ar 50. Šis noteikums neattiecas uz nedeformējamām daļām, kuras no testa manekena var noņemt bez darbarīkiem, pieliekot spēku, kas mazāks par 100 N. Lai vienkāršotu uzstādīšanu, manekenu var ievietot izjauktā veidā un tā salikšanu veikt kabīnē. Šim nolūkam sēdvietu noregulē pedējā aizmugures stāvoklī, manekenu pilnībā saliek un ievieto tā, lai tā H punkts sakristu ar R punktu. Pēc tam drošības telpas noteikšanai sēdekli pārvieto uz priekšu vidējā stāvoklī. Testa manekena, kas aprakstīts 3. pielikuma 2. papildinājumā, alternatīva ir 50. procentiles vīrieša manekens (*Hybrid II* vai *Hybrid III*) ar vai bez mērinstrumentiem, un šāda manekena apraksts ir dots Noteikumos Nr. 94.

- 5.2.2. Šādi definētu telpu pārbauda katrai izgatavotāja norādītajai sēdvietai.

- 5.3. Citi nosacījumi

- 5.3.1. Testu laikā sastāvdaļas, ar kurām kabīne ir piestiprināta šasijas rāmim, var tikt deformētas vai salauztas, bet kabīne nedrīkst atdalīties no šasijas rāmja.

- 5.3.2. Testu laikā nav pieļaujama durvju atvēršanās, savukārt pēc testēšanas ir pieļaujama durvju neatvēršanās.

6. TRANSPORTLĪDZEKĻA TIPĀ PĀRVEIDOŠANA UN APSTIPRINĀJUMA PAPLAŠINĀŠANA

- 6.1. Par visiem transportlīdzekļa tipa pārveidojumiem paziņo tai administratīvajai struktūrvienībai, kas piešķirusi transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu. Šī struktūrvienība var:

- 6.1.1. uzskatīt, ka izdarītie pārveidojumi nevar nelabvēlīgi ietekmēt darbību un ka visādā ziņā transportlīdzeklis joprojām atbilst prasībām; vai arī

- 6.1.2. pieprasīt papildu testu protokolu no tehniskā dienesta, kas ir atbildīgs par testu veikšanu.

- 6.2. Par apstiprinājumu vai apstiprinājuma atteikumu, precizējot izmaiņas, saskaņā ar 4.3. punktā noteikto procedūru paziņo nolīguma pusēm, kuras piemēro šos noteikumus.

- 6.3. Kompetentā iestāde, kura izdod apstiprinājuma paplašinājumu, šādam paplašinājumam piešķir sērijas numuru un par to informē citas 1958. gada nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.

7. RAŽOŠANAS ATBILSTĪBA

Ražošanas atbilstības nodrošināšanas procedūras atbilst noteikumiem nolīguma 2. papildinājumā (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev. 2), ievērojot šādas prasības:

- 7.1. transportlīdzeklis, kas apstiprināts saskaņā ar šiem noteikumiem, ir izgatavots atbilstīgi apstiprinātajam tipam, atbilstot prasībām, kuras izklāstītas iepriekš 5. punktā;
- 7.2. kompetentā iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, jebkurā laikā var pārbaudīt katrā ražošanas uzņēmumā piemērotās atbilstības kontroles metodes. Šādas pārbaudes parasti notiek reizi divos gados.

8. SANKCIJAS PAR RAŽOŠANAS NEATBILSTĪBU

- 8.1. Apstiprinājumu, kas saskaņā ar šiem noteikumiem piešķirts attiecībā uz transportlīdzekļu tipu, var atsaukt, ja nav izpildītas 7.1. punktā noteiktās prasības.
- 8.2. Ja nolīguma puse, kas piemēro šos noteikumus, atsauc iepriekš piešķirtu apstiprinājumu, tā informē citas puses, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst šo noteikumu 1. pielikumā sniegtajam paraugam.

9. PILNĪGA RAŽOŠANAS IZBEIGŠANA

Ja apstiprinājuma turētājs pilnībā izbeidz saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināta transportlīdzekļa tipa ražošanu, tas par to informē iestādi, kas piešķirusi apstiprinājumu. Pēc atbilstoša paziņojuma saņemšanas šī iestāde par to informē citas 1958. gada nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.

10. PĀREJAS NOTEIKUMI

- 10.1. Sākot ar 02. grozījumu sērijas oficiālās spēkā stāšanās dienu, nolīguma puse, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, kuri grozīti ar 02. grozījumu sēriju.
- 10.2. No 2002. gada 1. oktobra nolīguma puse, kas piemēro šos noteikumus, izsniedz EEK apstiprinājumu tikai tad, ja tiek izpildītas šo noteikumu prasības atbilstoši 02. grozījumu sērijai.
- 10.3. No 2006. gada 1. oktobra nolīguma puse, kas piemēro šos noteikumus, var atteikties atzīt apstiprinājumu, kas nav izsniegts atbilstoši šo noteikumu 02. grozījumu sērijai.
- 10.4. No 03. grozījumu sērijas oficiālās spēkā stāšanās dienas neviena no pusēm, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt EEK apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, kuri grozīti ar 03. grozījumu sēriju.
- 10.5. Pēc 72 mēnešiem kopš 03. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, jauniem kabīņu veidiem piešķir EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem tikai tad, ja ir ievērotas prasības, ko paredz šie noteikumi, kuri grozīti ar 03. grozījumu sēriju.
- 10.6. Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt apstiprinājuma paplašinājumus saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām.
- 10.7. Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, 72 mēnešu laikā pēc 03. grozījumu sērijas spēkā stāšanās dienas turpina piešķirt apstiprinājumus tiem transportlīdzekļu tipiem, kuri atbilst prasībām, ko paredz šie noteikumi, kas grozīti ar iepriekšējām grozījumu sērijām.
- 10.8. Puse, kas piemēro šos noteikumus, neatsaka valsts vai reģiona tipa apstiprinājumu transportlīdzekļiem, kam tipa apstiprinājums piešķirts saskaņā ar šo noteikumu 03. grozījumu sēriju.

10.9. Apstiprinājumi, kas ir saskaņā ar šo noteikumu iepriekšējām grozījumu sērijām, nezaudē spēku pat pēc šo noteikumu 03. grozījumu sērijas stāšanās spēkā, un nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, turpina atzīt minētos apstiprinājumus.

11. TO TEHNISKO DIENESTU NOSAUKUMS UN ADRESE, KAS ATBILDĪGI PAR APSTIPRINĀŠANAS TESTU VEIKŠANU, KĀ ARĪ ADMINISTRATĪVO STRUKTŪRVIENTĪBU NOSAUKUMS UN ADRESE

Nolīguma puses, kuras piemēro šos noteikumus, paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariātam to tehnisko dienestu nosaukumu un adresi, kas atbildīgi par apstiprināšanas testu veikšanu, kā arī to administratīvo struktūrvienību nosaukumu un adresi, kuras piešķir apstiprinājumu un kurām jānosūta veidlapas, kas apliecina citās valstīs izdotu apstiprinājumu, tā paplašinājumu, atteikumu vai atsaukumu.

—

1. PIELIKUMS

EEK TIPA APSTIPRINĀJUMA DOKUMENTĀCIJA

1. daļa

INFORMĀCIJAS DOKUMENTA PARAUGS

Saskaņā ar noteikumiem Nr. 29 attiecībā uz kabīnes tipa apstiprināšanu

Turpmāk norādītā informācija attiecīgā gadījumā jāiesniedz trīs eksemplāros kopā ar satura rādītāju. Visi rasējumi jāiesniedz atbilstošā mērogā un pietiekami detalizēti A4 formātā vai šā formāta mapē. Ja ir fotoattēli, tiem jābūt pietiekami detalizētiem.

1. Vispārīgā informācija
- 1.1. Marka (izgatavotāja tirdzniecības nosaukums):
- 1.2. Tips:
- 1.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja uz transportlīdzekļa ir attiecīgais marķējums:
- 1.3.3. Minētā marķējuma novietojums:
- 1.4. Transportlīdzekļa kategorija ⁽¹⁾:
- 1.5. Izgatavotāja nosaukums un adrese:
- 1.6. Montāžas uzņēmuma(-u) adrese(-es):
2. Transportlīdzekļa uzbūves vispārīgs raksturojums
- 2.1. Transportlīdzekļa prototipa fotoattēli un/vai rasējumi:
- 2.2. Gatava transportlīdzekļa rasējums mērogā:
- 2.3. Asu un riteņu skaits:
- 2.6. Motora atrašanās vieta un novietojums:
- 2.7. Vadītāja kabīne (virs motora vai aiz motora) ⁽²⁾
- 2.8. Kurā pusē atrodas stūres iekārta:
3. Masas un gabarīti (kg un mm) (attiecīgā gadījumā sniedz norādi uz rasējumu)
- 3.1. Izgatavotāja noteiktā tehniski pieļaujamā maksimālā pilnmasa:
- 3.2. Tehniski pieļaujamā maksimālā slodze uz transportlīdzekļa priekšējo asi vai asīm:
4. Kabīne
- 4.1. Kabīnes veids (dienas kabīne/guļamkabīne/augstā jumta kabīne) ⁽³⁾:
- 4.2. Izmantotie materiāli un konstrukcijas veids:
- 4.3. Durvju konfigurācija un durvju skaits:

⁽¹⁾ Kā definēts Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju 7. pielikumā (R.E.3). (TRANS/WP.29/78/Rev.1/Rev.2, kas grozīts ar 4. groz.).

⁽²⁾ Izvirzīta kabīne ir konfigurācija, kam vairāk nekā puse motora garuma atrodas aiz vējstikla pamatnes priekšējā sākumpunkta un stūres rata rumba atrodas transportlīdzekļa garuma priekšējā ceturtdaļā.

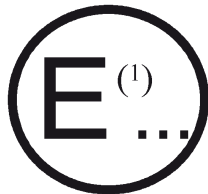
⁽³⁾ Vajadzības gadījumā lieko svītrot (ir gadījumi, kad nekas nav jāsvītrot, jo atbilst vairāk nekā viens ieraksts).

-
- 4.4. Rasējumi, kuros attēloti durvju slēgmehānismi un durvju notures detaļas un to novietojums durvīs:
- 4.5. Sēdvietu skaits:
- 4.6. R punkti:
- 4.7. Sīks transportlīdzekļa tipa kabīnes apraksts, norādot tās izmērus, konfigurāciju un materiālus, kā arī stiprinājuma veidu pie šasijas rāmja:
- 4.8. Rasējumi, kuros attēlota kabīne un tie iekšējās apdares elementi, kuri ietekmē drošības telpu:
5. Stūres iekārta
- 5.1. Stūres iekārtas(-u) shematiska diagramma(-as):
- 5.2. Stūres iekārtas regulēšanas (ja ir) diapazons un veids:

2. daļa

PAZIŅOJUMS

(maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

Izdevējs: (administratīvās iestādes nosaukums)

.....

par transportlīdzekļa tipa ⁽²⁾: apstiprinājuma piešķiršanu
 apstiprinājuma paplašināšanu
 apstiprinājuma atteikšanu
 apstiprinājuma atsaukšanu
 pilnīgu ražošanas izbeigšanu

attiecībā uz transportlīdzekļa kabīnē esošo personu aizsardzību saskaņā ar Noteikumiem Nr. 29.

Apstiprinājuma Nr.: Paplašinājuma Nr.:

1. Transportlīdzekļa tirdzniecības nosaukums vai preču zīme:
2. Transportlīdzekļa tips:
3. Izgatavotāja nosaukums un adrese:
4. Izgatavotāja pilnvarotā pārstāvja (ja tāds ir) nosaukums un adrese:
5. Īss kabīnes konstrukcijas un piestiprināšanas veida apraksts:
6. Transportlīdzeklis nodots apstiprināšanai (datums):
7. Par apstiprināšanas testu veikšanu atbildīgais tehniskais dienests:
8. Datums, kad minētais dienests izsniedzis protokolu:
9. Minētā dienesta izsniegtā protokola numurs:
10. Apstiprinājums piešķirts/atteikts/paplašināts/atsaukts ⁽²⁾
11. Apstiprinājuma marķējuma atrašanās vieta uz transportlīdzekļa:
12. Vieta:
13. Datums:
14. Paraksts:

Šim paziņojumam pievienots to dokumentu saraksts, kas deponēti administratīvajā dienestā, kurš piešķir apstiprinājumu, un ko var saņemt pēc pieprasījuma.

⁽¹⁾ Tās valsts paziņšanas numurs, kas izsniegusi/paplašinājusi/atteikusi/atsaukusi apstiprinājumu (sk. apstiprinājuma prasības noteikumus).
⁽²⁾ Lieko svītrot.

2. PIELIKUMS

APSTIPRINĀJUMA MARĶĒJUMU IZVIETOJUMS

A PARAUGS

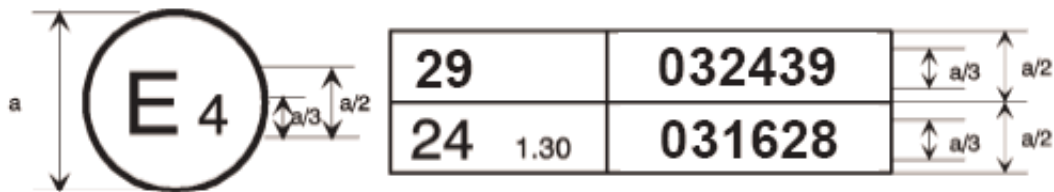
(skatīt šo noteikumu 4.4. punktu)

a = vismaz 8 mm

Šis transportlīdzeklim piestiprinātais apstiprinājuma marķējums norāda, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips attiecībā uz komerciāla transportlīdzekļa kabīnē esošo personu aizsardzību ir apstiprināts Nīderlandē (E 4) ar apstiprinājuma numuru 032439. Pirmie divi apstiprinājuma numura cipari norāda, ka apstiprinājuma piešķiršanas brīdī Noteikumos Nr. 29 jau bija ietverta 03. grozījumu sērija.

B PARAUGS

a = vismaz 8 mm

Šis transportlīdzeklim piestiprinātais apstiprinājuma marķējums norāda, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips ir apstiprināts Nīderlandē (E 4) saskaņā ar Noteikumiem Nr. 29 un 24 ⁽¹⁾. (Noteikumos Nr. 24 absorbcijas koeficienta labotā vērtība ir 1,30 m⁻¹.) Apstiprinājumu numuri norāda, ka minēto apstiprinājumu piešķiršanas brīdī Noteikumos Nr. 29 un 24 bija ietverta 03. grozījumu sērija.

⁽¹⁾ Otrais numurs ir minēts piemēram.

3. PIELIKUMS

TESTA PROCEDŪRA

1. Durvis

Pirms testēšanas kabīnes durvis aizver, bet neaizslēdz.

2. Motors

Pirms A testa transportlīdzeklim uzstāda motoru vai maketu, kas līdzinās motoram pēc svara, izmēriem un uzstādīšanas veida.

3. Kabīne

Kabīni aprīko ar stūres mehānismu, stūres ratu, mērierīču paneli un vadītāja un pasažieru sēdvietām. Stūres ratu un sēdvietu noregulē parastiem lietošanas apstākļiem, kā norādījis izgatavotājs.

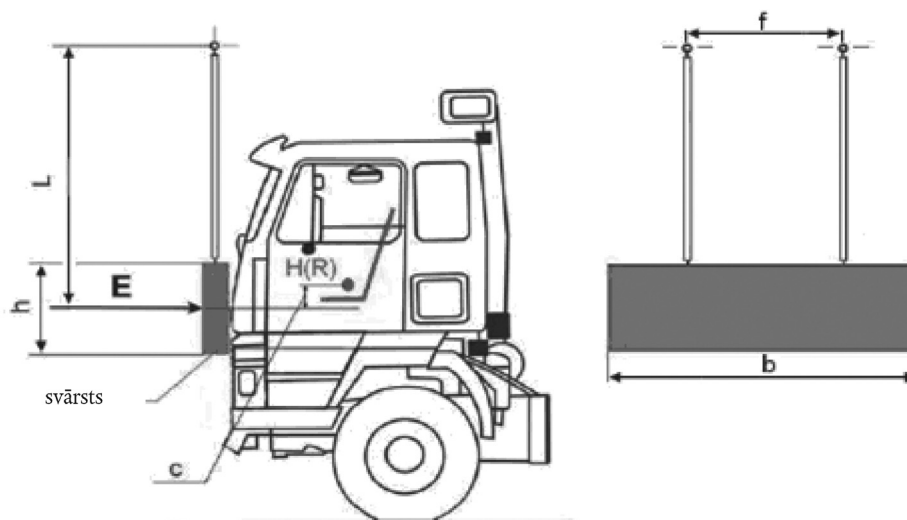
4. Kabīnes piestiprināšana

A testam kabīni uzstāda transportlīdzeklī. B un C testam kabīni pēc izgatavotāja izvēles uzstāda vai nu transportlīdzeklī, vai uz atsevišķa rāmja. Transportlīdzekli vai rāmi piestiprina, kā norādīts šā pielikuma 1. papildinājumā.

5. Frontālā trieciena tests (A tests)

1. attēls

Frontālā trieciena tests (A tests)

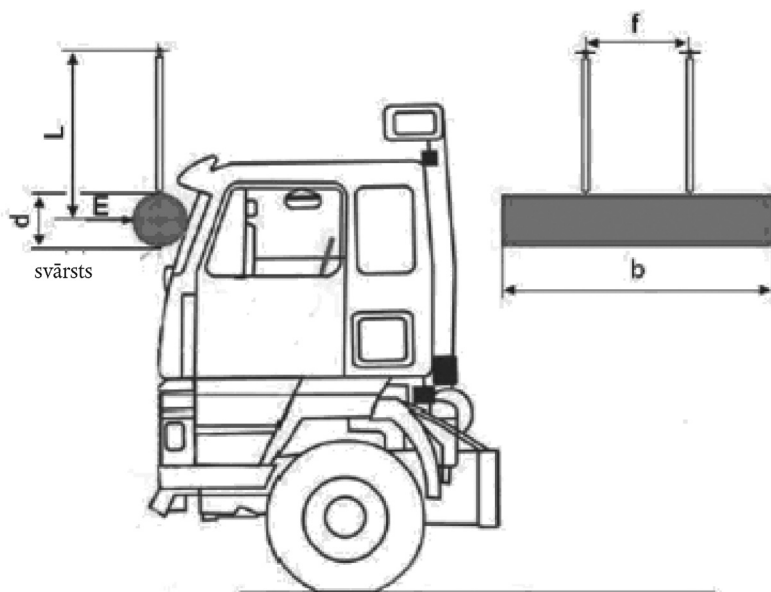

- 5.1. Triecienelements ir izgatavots no tērauda, tā svars ir sadalīts vienmērīgi un nepārsniedz 1 500 kg. Trieciendevēja virsma ir plakans taisnstūris, kura platums ir 2 500 mm un augstums ir 800 mm (sk. b un h 1. attēlā). Tā malas ir noapaļotas un ar noapaļojuma rādiusu 10 mm ± 5 mm.
- 5.2. Triecienelementa statīvs ir no cieta materiāla. Triecienelements ir iekārts divās sijās, kas tam ir stingri piestiprinātas, attālums starp tām nav mazāks par 1 000 mm (sk. f 1. attēlā). Siju garums no balstiekārtas ass līdz triecienelementa ģeometriskajam centram nav mazāks par 3 500 mm (L 1. attēlā).
- 5.3. Triecienelements ir novietots tā, lai vertikālā stāvoklī:
 - 5.3.1. trieciendevēja virsma saskartos ar transportlīdzekļa priekšējo daļu;
 - 5.3.2. tā smaguma centrs c būtu novietots $50 + 5/-0$ mm zem vadītāja sēdvietas R punkta; un
 - 5.3.3. tā smaguma centrs būtu transportlīdzekļa garenvirziena vidusplaknē.

- 5.4. Trieciens kabīni skar priekšpusē un ir vērsts uz kabīnes aizmuguri. Trieciens vērsts horizontāli, un tā virziens ir paralēls transportlīdzekļa garenvirziena vidusplaknei.
- 5.5. Trieciena spēks ir:
- 5.5.1. N_1 kategorijas transportlīdzekļiem un N_2 kategorijas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa nepārsniedz 7,5 tonnas, – 29,4 kJ;
- 5.5.2. N_3 kategorijas transportlīdzekļiem un N_2 kategorijas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa pārsniedz 7,5 tonnas, – 55 kJ.
6. **Pret frontālajiem statņiem vērsta trieciena tests (B tests)**

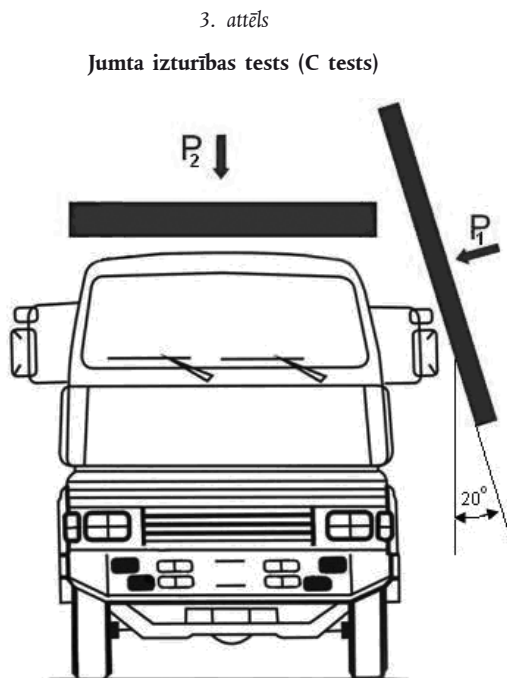
2. attēls

Pret frontālajiem statņiem vērsta trieciena tests (B tests)

- 6.1. Triecienelements ir no cieta materiāla, tā svars ir sadalīts vienmērīgi un nav mazāks par 1 000 kg. To veido cilindrs, kura diametrs ir 600 ± 50 mm un garums b ir vismaz 2 500 mm. Tā malām jābūt noapaļotām, un noapaļojuma rādiuss nedrīkst būt mazāks par 1,5 mm.
- 6.2. Triecienelementa statņi ir no cieta materiāla. Triecienelements ir iekārts divās sijās, kas tam ir stingri piestiprinātas, un attālums starp tām (f) nav mazāks par 1 000 mm. Siju garums L no balstiekārtas ass līdz triecienelementa ģeometriskajam centram nav mazāks par 3 500 mm.
- 6.3. Triecienelements ir novietots tā, lai ar balstiekārtu vertikālā stāvoklī:
- 6.3.1. trieciendevēja virsma saskartos ar kabīnes priekšējo daļu;
- 6.3.2. tā garenvirziena viduslīnija būtu novietota horizontāli un perpendikulāri kabīnes garenvirziena vertikālajai vidusplaknei;
- 6.3.3. tā smaguma centrs atrastos viduspunktā starp apakšējo un augšējo vējstikla malu, mērot uz vējstikla un uz kabīnes garenvirziena vertikālās vidusplaknes;
- 6.3.4. tā smaguma centrs būtu kabīnes garenvirziena vidusplaknē;
- 6.3.5. tā garums transportlīdzekļa platumā būtu sadalīts vienmērīgi, pārsedzot abu A statņu pilnu platumu.

- 6.4. Trieciens kabīni skar priekšpusē un ir vērsts uz kabīnes aizmuguri. Trieciens vērsts horizontāli, un tā virziens ir paralēls transportlīdzekļa garenvirziena vidusplaknei.
- 6.5. Trieciena spēks ir 29,4 kJ.
7. **Jumta izturības tests (C tests)**

- 7.1. N_2 kategorijas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa pārsniedz 7,5 tonnas, un N_3 kategorijas transportlīdzekļiem vienai un tai pašai kabīnei veic abus testus, kas aprakstīti 7.3. un 7.4. punktā.
- 7.2. N_2 kategorijas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa nepārsniedz 7,5 tonnas, un N_1 kategorijas transportlīdzekļiem veic vienīgi 7.4. punktā aprakstīto testu.
- 7.3. N_2 kategorijas transportlīdzekļu, kuru pilna masa pārsniedz 7,5 tonnas, un N_3 kategorijas transportlīdzekļu dinamiska pirmslogošana (sk. P_1 3. attēlā).
- 7.3.1. Triecienelements ir no cieta materiāla, tā svars ir sadalīts vienmērīgi un nav mazāks par 1 500 kg.
- 7.3.2. Trieciendevēja virsma ir plakans taisnstūris. Tās izmēri ir tik lieli, lai 7.3.3. punktā aprakstītajā novietojumā triecienelementa malas nesaskartos ar kabīni.
- 7.3.3. Triecienelementu un/vai kabīni novieto tā, lai trieciena laikā:
- 7.3.3.1. trieciendevēja virsma būtu 20° leņķī pret kabīnes garenvirziena vidusplakni un ne triecienelementu, ne kabīni nevarētu izkustināt;
- 7.3.3.2. trieciendevēja virsma visā garumā pārsegtu kabīnes augšējo daļu;
- 7.3.3.3. triecienelementa garenvirziena viduslīnija būtu novietota horizontāli un paralēli kabīnes garenvirziena vidusplaknei.
- 7.3.4. Triecienelements skar kabīnes augšējo daļu tādā veidā, lai trieciena laikā būtu izpildītas 7.3.3. punkta prasības. Trieciens ir vērsts perpendikulāri triecienelementa virsmai un arī kabīnes garenvirziena viduslīnijai. Triecienelements un kabīne var kustēties, ja vien novietojums atbilst prasībām.

- 7.3.5. Trieciena spēks ir vismaz 17,6 kJ.
- 7.4. Jumta izturības tests (sk. P₂ 3. attēlā)
- 7.4.1. Slodzes elements ir izgatavots no tērauda, un tā svars ir sadalīts vienmērīgi.
- 7.4.2. Slodzes elementa slogvirsmā ir plakans taisnstūris. Tās izmēri ir tik lieli, lai 7.4.4. punktā aprakstītajā novietojumā slodzes elementa malas nesaskartos ar kabīni.
- 7.4.3. Starp slodzes elementu un tā balstiekārtu vajadzības gadījumā var ievietot lineāru nesošu sistēmu, lai pieļautu kabīnes jumta kustību prom no tās puses, kurā izdarīts trieciens 6.3. punktā minētajā pirmslogošanas posmā.
- 7.4.4. Slodzes elementu novieto tā, lai testa laikā:
- 7.4.4.1. tas būtu novietots paralēli šasijas xy plaknei;
- 7.4.4.2. tas kustētos paralēli šasijas vertikālajai asij;
- 7.4.4.3. tā slogvirsmā pilnībā pārsegtu kabīnes jumta virsmu.
- 7.4.5. Ar slodzes elementu kabīnes jumtam uzliek statisku slodzi, kas atbilst maksimālajam pieļaujamajam svaram uz transportlīdzekļa priekšējo asi vai asīm un nepārsniedz 98 kN.
-

1. papildinājums

INSTRUKCIJAS PAR TRANSPORTLĪDZEKĻA PIESTIPRINĀŠANU TESTU STENDAM**1. Frontālais trieciens**

A testu kabīnei, kas ir uzstādīta transportlīdzeklī, veic šādi (sk. 1. attēlu).

1.1. Stiprinājuma ķēdes un virves

Visas stiprinājuma ķēdes un virves ir no tērauda un spēj izturēt vismaz 10 t vilces slodzi.

1.2. Šasijas rāmja bloķēšana

Šasijas rāmja garenvirziena sastāvdaļas visā platumā un ne mazāk kā 150 mm garumā iekļē ar koka blūkiem. Blūku priekšējās malas nedrīkst atrasties pirms kabīnes galējā aizmugures punkta un aiz riteņu bāzes viduspunkta. Pēc izgatavotāja pieprasījuma šasijas rāmi novieto tādā stāvoklī, kādā tas ir piekrautā veidā.

1.3. Piestiprināšana garenvirzienā

Šasijas rāmja kustību uz aizmuguri ierobežo ar ķēdēm vai virvēm (A), kas šasijas rāmja priekšējā daļā piestiprinātas simetriski attiecībā pret tā garenvirziena asi, un attālumš starp to stiprinājuma punktiem nav mazāks par 600 mm. Ķēdes vai virves nospriegotā stāvoklī ar horizontāli veido leļupvērstu leņķi, kas nepārsniedz 25°, un to projekcija horizontālajā plaknē ar transportlīdzekļa garenvirziena asi veido leņķi, kas nepārsniedz 10°. Ķēdes vai virves var krustoties.

1.4. Piestiprināšana sānu virzienā

Kustību sānu virzienā ierobežo ar ķēdēm un virvēm (B), kas šasijas rāmim ir piestiprinātas simetriski attiecībā pret tā garenvirziena asi. Stiprinājuma punkti uz šasijas ir ne vairāk kā 5 m un ne mazāk kā 3 m attālumā no transportlīdzekļa priekšpusēs. Ķēdes vai virves nospriegotā stāvoklī ar horizontāli veido leļupvērstu leņķi, kas nepārsniedz 20°, un to projekcija horizontālajā plaknē ar transportlīdzekļa garenvirziena asi veido leņķi, kas nav mazāks par 25° un nav lielāks par 45°.

1.5. Ķēžu un virvju spriegošana un piestiprināšana aizmugures virzienā

Sākumā ķēdi vai virvi C spriego ar apmēram 1kN lielu spēku. Tad nospriego visas ķēdes vai virves A un B, un ķēdi vai virvi C spriego ar vismaz 10 kN stiepes spriegumu. Leņķis, ko ķēdes vai virves (C) veido ar horizontāli, nepārsniedz 15°. Punktā D starp šasijas rāmi un zemes virsmu pieliek vertikālu bloķējošu spēku, kas nav mazāks par 500 N.

1.6. Līdzvērtīga uzstādīšana

Pēc izgatavotāja pieprasījuma testu var veikt kabīnei, kas piestiprināta īpašam rāmim, ja var pierādīt, ka šāds uzstādīšanas veids ir līdzvērtīgs uzstādīšanai transportlīdzeklī.

2. Pret frontālajiem statņiem vērsts trieciens

2.1. Kabīne ir uzstādīta transportlīdzeklī (sk. 1. attēlu)

Jāveic pasākumi, lai novērstu transportlīdzekļa būtisku pārvietošanos testa laikā. Šim nolūkam iedarbina rokas bremzi, ieslēdz pārnēsumu un priekšējos riteņus nostiprina ar ķīļiem.

2.2. Kabīne piestiprināta pie rāmja

Jāveic pasākumi, lai novērstu transportlīdzekļa būtisku pārvietošanos testa laikā.

3. Jumta izturība

3.1. Kabīne ir uzstādīta transportlīdzeklī

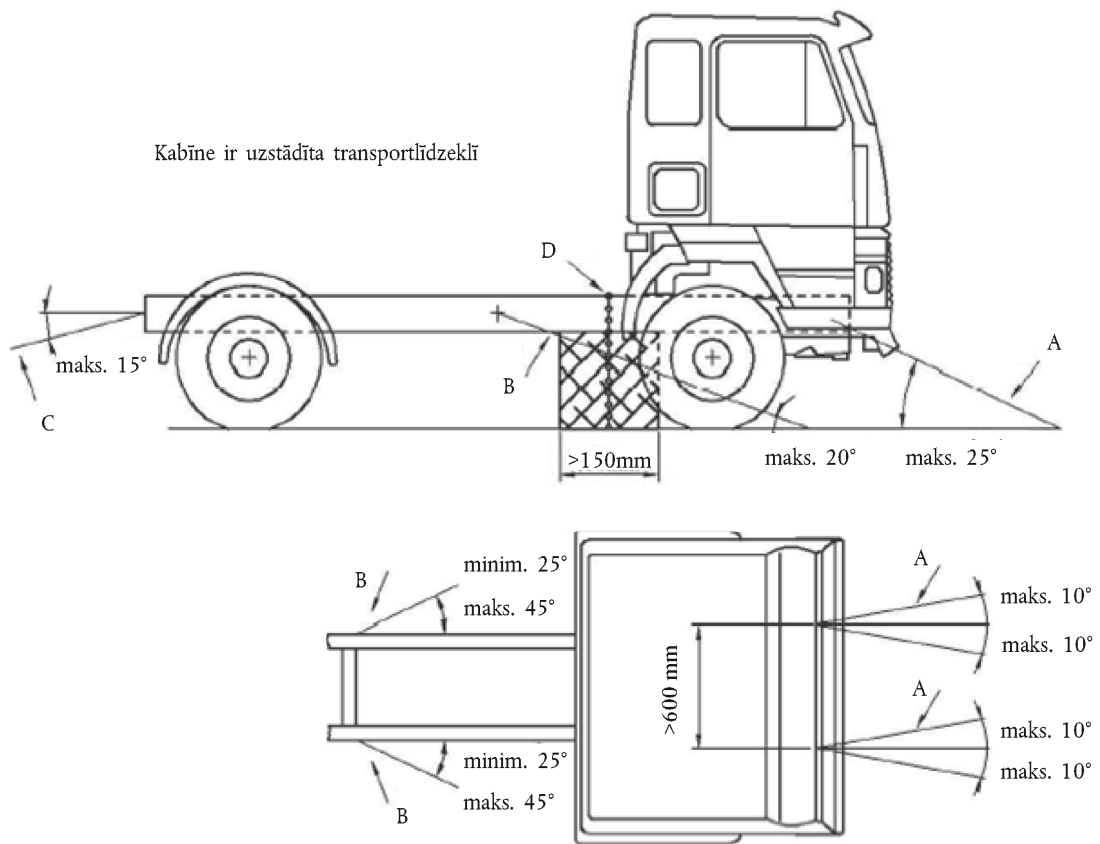
Jāveic pasākumi, lai novērstu transportlīdzekļa būtisku pārvietošanos testa laikā. Šim nolūkam iedarbina rokas bremzi, ieslēdz pārnēsumu un priekšējos riteņus nostiprina ar ķīļiem. Dažādu balstiekārtas sastāvdaļu (atsperes, riepas u. c.) deformāciju novērš, izmantojot detaļas no cieta materiāla.

3.2. Kabīne ir piestiprināta pie rāmja

Veic pasākumus, lai novērstu rāmja būtisku pārvietošanos testa laikā.

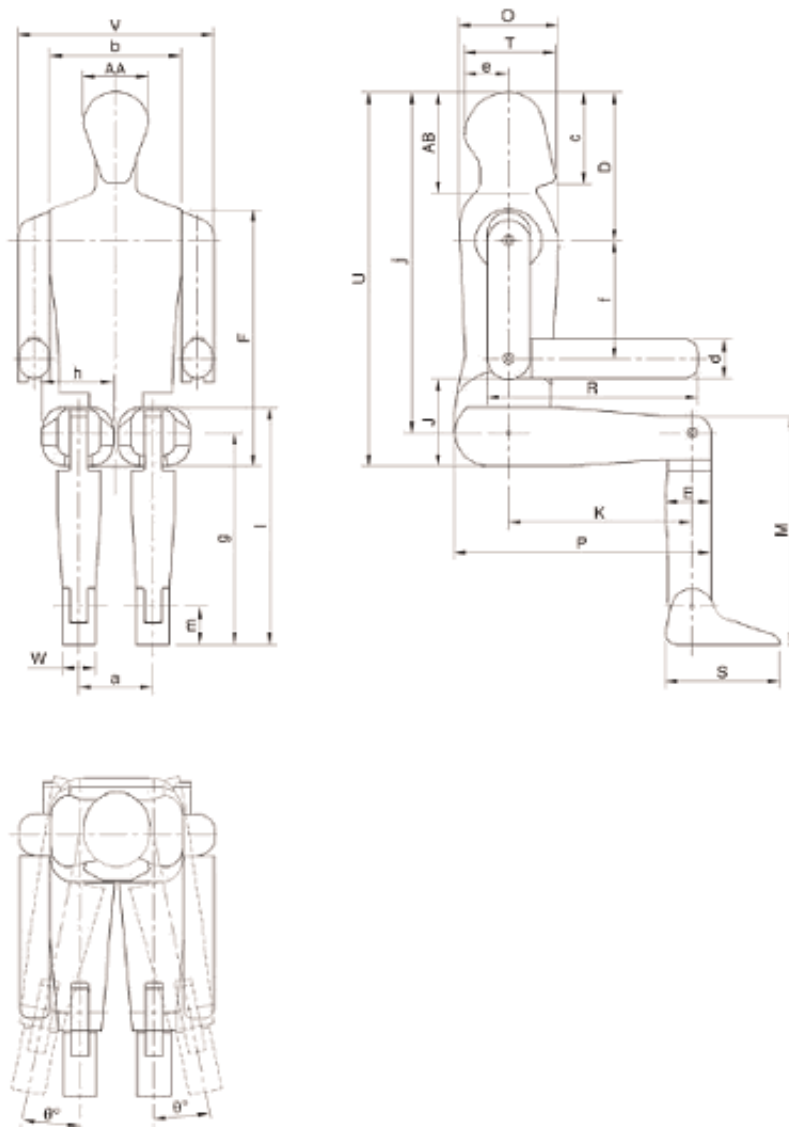
1. attēls

Frontāla trieciena tests

2. papildinājums

DROŠĪBAS TELPAS NOTEIKŠANAI IZMANTOJAMĀIS MANEKENS

Izmēri		
Nosaukums	Apraksts	Izmērs (mm)
AA	Galvas platums	153
AB	Galvas un kakla kopējais augstums	244
D	Attālums no galvas virsmas līdz pleca šarnīram	359
E	Kājas liela izmērs	106
F	Attālums no sēdvietas līdz pleca virsmai	620
J	Elkoņa atbalsta augstums	210
M	Ceļgala augstums	546
O	Krūškurvja izmērs	230
P	Attālums no sēdekļa atzveltnes līdz ceļgalam	595
R	Attālums no elkoņa līdz pirkstgaliem	490
S	Pēdas garums	266
T	Galvas garums	211
U	Attālums no sēdvietas līdz galvas virsmai	900
V	Pleca platums	453
W	Pēdas platums	77
a	Attālums starp gūžu centriem	172
b	Krūškurvja platums	305
c	Attālums no galvas virsmas līdz zodam	221
d	Apakšdelma izmērs	94
e	Attālums starp rumpja vertikālo viduslīniju un galvas aizmugures virsmu	102
f	Attālums starp pleca un elkoņa šarnīriem	283
g	Ceļgala šarnīra augstums virs zemes	505
h	Augšstilba platums	165
i	Klēpja augstums (sēžot)	565
j	Attālums no galvas virsmas līdz H punktam	819
k	Attālums starp gūžas un ceļgala šarnīriem	426
m	Potītes šarnīra augstums no zemes	89
ð	Kāju laterālā rotācija	20

4. PIELIKUMS

MEHĀNISKĀ TRANSPORTLĪDZEKĻA SĒDVĪETU H PUNKTA UN FAKTISKĀ RUMPJA LEŅĶA NOTEIKŠANAS PROCEDŪRA**1. Mērķis**

Šajā pielikumā aprakstīto procedūru izmanto, lai noteiktu H punkta atrašanās vietu un faktisko rumpja leņķi mehānisko transportlīdzekļu sēdvietās un pārbaudītu mērījumu datu atbilstību transportlīdzekļa izgatavotāja dotajām specifikācijām ⁽¹⁾.

2. Definīcijas

Šajā pielikumā lieto šādas definīcijas.

2.1. "Atskaites dati" ir viens vai vairāki šādi sēdvietas parametri:

2.1.1. H punkts un R punkts, un to attiecība;

2.1.2. faktiskais rumpja leņķis un sēdekļa aizmugures balsta leņķis, un to attiecība.

2.2. "Telpiska H punkta ierīce" ir ierīce, ko izmanto, lai noteiktu H punktu un faktiskos rumpja leņķus. Ierīce ir aprakstīta šā pielikuma 1. papildinājumā.

2.3. "H punkts" ir saskaņā ar 4. punktā aprakstīto procedūru transportlīdzekļa sēdvietā novietotas telpiskas H punkta ierīces rumpja un augšstilba rotācijas centrs. H punkts atrodas ierīces tās centrālās līnijas vidū, kura novilkta starp H punkta projekcijas punktiem abās H punkta ierīces pusēs. H punkts teorētiski atbilst R punktam (pielāides skatīt 3.2.2. punktā). Pēc H punkta noteikšanas saskaņā ar 4. punktā aprakstīto procedūru to uzskata par fiksētu attiecībā pret sēdekļa spilvena konstrukciju un uzskata, ka tas pārvietojas, kad sēdekļis tiek regulēts.

2.4. "R punkts" jeb "sēdekļa atskaites punkts" ir konstrukcijas punkts, ko katrai sēdvietai nosaka transportlīdzekļa izgatavotājs un kurš ir apzīmēts telpiskajā atskaites sistēmā.

2.5. "Rumpja līnija" telpiskās H punkta ierīces zondes centra līnija, kad zonde ir galējā aizmugures stāvoklī.

2.6. "Faktiskais rumpja leņķis" leņķis, kas mērīts telpiskās H punkta ierīces aizmugures leņķa kvadrantā starp vertikālu līniju, kas vilkta caur H punktu, un rumpja līniju. Faktiskais rumpja leņķis teorētiski atbilst sēdekļa aizmugures balsta leņķim (pielāides skatīt 3.2.2. punktā).

2.7. "Sēdekļa aizmugures balsta leņķis" ir leņķis, ko mēra starp vertikālu līniju, kas vilkta caur R punktu, un rumpja līniju stāvoklī, kas atbilst projektētajam sēdekļa atzveltnes stāvoklim, ko noteicis transportlīdzekļa izgatavotājs.

2.8. "Pasažiera centra plakne" (PCP) ir katrā norādītā sēdvietā novietotas telpiskās H punkta ierīces vidus plakne; to nosaka H punkta koordināte uz Y ass. Atsevišķu sēdekļu centra plakne sakrīt ar pasažiera centra plakni. Citiem sēdekļiem pasažiera centra plakni nosaka izgatavotājs.

2.9. "Trīsdimensiju koordinātu sistēma" ir šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītā sistēma.

2.10. "Atpazīstamības zīmes" ir tādi fiziski punkti (caurumi, virsmas, zīmes vai robojumi) uz transportlīdzekļa virsbūves, ko nosaka izgatavotājs.

2.11. "Transportlīdzekļa mērīšanas novietojums" ir transportlīdzekļa novietojums, ko nosaka atpazīstamības zīmju koordinātas telpiskajā atskaites sistēmā.

3. Prasības

3.1. Datu sniegšana

Par katru sēdvietu, kur vajadzīgi atskaites dati, lai varētu pierādīt atbilstību šo noteikumu prasībām, jāuzrāda visi turpmāk minētie dati vai no tiem attiecīgi atlasīti dati šā pielikuma 3. papildinājumā norādītajā veidlapā:

3.1.1. R punkta koordinātas telpiskajā atskaites sistēmā;

3.1.2. sēdekļa aizmugures balsta leņķis;

⁽¹⁾ Jebkurā sēdvietā, kas nav priekšējais sēdekļis, kur H punktu nevar noteikt, izmantojot telpisko H punkta ierīci vai citas metodes, pēc kompetentās iestādes ieskatiem par atskaites punktu var uzskatīt transportlīdzekļa izgatavotāja norādīto R punktu.

- 3.1.3. visi rādītāji, kas nepieciešami, lai noregulētu sēdekli (ja tas ir regulējams) turpmāk 4.3. punktā noteiktajā mērīšanas stāvoklī.
- 3.2. Saistība starp mērījumu datiem un aprēķina specifikācijas datiem
- 3.2.1. H punkta koordinātas un faktiskā rumpja leņķa vērtība, kas iegūta ar turpmāk 4. punktā izklāstīto procedūru, jāsalīdzina attiecīgi ar R punkta koordinātām un sēdekļa aizmugures balsta leņķa vērtību, ko norādījis transportlīdzekļa izgatavotājs.
- 3.2.2. R punkta un H punkta relatīvās pozīcijas un attiecību starp sēdekļa aizmugures balsta leņķi un faktisko rumpja leņķi attiecīgajai sēdvietai var uzskatīt par apmierinošu, ja H punkta koordinātas atrodas kvadrātā, kura malu garums ir 50 mm un tā horizontālo un vertikālo malu diagonāles krustojas R punktā, un ja faktiskais rumpja leņķis no sēdekļa aizmugures balsta leņķa neatšķiras vairāk par 5°.
- 3.2.3. Ja šie nosacījumi ir ievēroti, R punktu un sēdekļa aizmugures balsta leņķi izmanto, lai pierādītu atbilstību šo noteikumu prasībām.
- 3.2.4. Ja H punkts vai faktiskais rumpja leņķis neatbilst iepriekš 3.2.2. punktā noteiktajām prasībām, H punkts un sēdekļa aizmugures balsta leņķis jānosaka vēl divas reizes (pavisam trīs reizes). Ja no šīm trim darbībām divu darbību rezultāti atbilst šīm prasībām, piemēro iepriekš 3.2.3. punktā minētos nosacījumus.
- 3.2.5. Ja vismaz divās no trim 3.2.4. punktā aprakstītajām darbībām iegūtie rezultāti neatbilst 3.2.2. punktā minētajām prasībām vai arī ja atbilstības pārbaudī nav iespējams veikt tāpēc, ka izgatavotājs nav sniedzis datus par R punkta pozīciju vai par sēdekļa aizmugures balsta leņķi, izmanto šo trīs izmērīto punktu rezultātā iegūto smaguma centru vai trīs izmērīto leņķu vidējo vērtību un uzskata tos par piemērojamiem visos gadījumos, kur šajos noteikumos minēts R punkts vai sēdekļa aizmugures balsta leņķis.

4. H punkta un faktiskā rumpja leņķa noteikšanas procedūra

- 4.1. Transportlīdzeklis pēc izgatavotāja ieskatiem atbilstoši jānogatavo 20 ± 10 °C temperatūrā, lai nodrošinātu, ka sēdekļa materiāls ir telpas temperatūrā. Ja pārbaudāmajā sēdekļī nekad nav sēdēts, tajā divas reizes uz vienu minūti iesēdina 70 līdz 80 kg smagu cilvēku vai ierīci, lai saspiestu sēdekļa spilvenu un atzveltni. Pēc izgatavotāja pieprasījuma sēdekļa komplektus nenoslogo vismaz 30 minūtes pirms telpiskās H punkta ierīces ievietošanas tajos.
- 4.2. Transportlīdzeklis ir 2.11. punktā definētajā mērīšanas novietojumā.
- 4.3. Sēdekli, ja tas ir regulējams, vispirms noregulē vistālāk atpakaļ parastā braukšanas stāvoklī, kā norādījis transportlīdzekļa izgatavotājs, ņemot vērā vienīgi sēdekļa regulējumu garenvirzienā, izņemot sēdekļa pārvietojumu, kas nav paredzēts parastam braukšanas stāvoklim. Ja ir vēl citi sēdekļa regulēšanas veidi (vertikāla, leņķiska, sēdekļa atzveltnes utt. regulēšana), tad tie jānoregulē stāvoklī, ko noteicis transportlīdzekļa izgatavotājs. Atsperotiem sēdekļiem vertikālo pozīciju stingri nofiksē atbilstoši parastam braukšanas stāvoklim, ko noteicis izgatavotājs.
- 4.4. Sēdvietas virsmu, kas saskaras ar telpisko H punkta ierīci, pārklāj ar pietiekama izmēra un atbilstošas faktūras kokvilnas muslīnu, ko var raksturot kā vienkāršu kokvilnas audumu ar 18,9 diegiem uz cm^2 un svaru $0,228 \text{ kg/m}^2$, vai trikotāžas vai neaustu drānu ar līdzvērtīgiem parametriem.

Ja sēdeklim testu veic ārpus transportlīdzekļa, grīdai, uz kuras sēdekli novieto, ir tādi paši pamata parametri ⁽¹⁾ kā tā transportlīdzekļa grīdai, uz kuras šo sēdekli paredzēts izmantot.

- 4.5. Telpiskās H punkta ierīces sēdekļa un muguras mezglu novieto tā, lai pasažiera centra plakne (PCP) sakristu ar telpiskās H punkta ierīces centra plakni. Pēc izgatavotāja pieprasījuma telpisko H punkta ierīci drīkst pavirzīt uz iekšu attiecībā pret PCP, ja telpiskā H punkta ierīce atrodas tik tālu uz āru, ka sēdekļa mala telpisko H punkta ierīci neļauj regulēt.
- 4.6. Pēdas un apakšējo kājas savienojumu pievieno sēdekļa paliktņa mezglam vai nu atsevišķi, vai izmantojot T veida siju un apakšējo kājas savienojumu. Līnija, kas novilkta starp H punkta projekcijas punktiem, ir paralēla zemei un perpendikulāra sēdekļa centra plaknei garenvirzienā.
- 4.7. Telpiskās H punkta ierīces pēdu un kāju pozīciju noregulē šādi.
- 4.7.1. Norādītā sēdvietā: vadītājs un priekšējais malējais pasažieris

⁽¹⁾ Slīpuma leņķis, augstumu starpība attiecībā pret sēdekļa stiprinājumu, virsmas faktūra utt.

- 4.7.1.1. Ja nepieciešams, abus pēdu un kāju savienojumus pavirza uz priekšu tā, lai pēdas uz grīdas būtu dabiskā pozīcijā, attiecīgā gadījumā starp vadības pedāljiem. Kreiso pēdu pēc iespējas novieto aptuveni tādā pašā attālumā pa kreisi no telpiskās H punkta ierīces centra plaknes kā labo pēdu – pa labi. Līmeņrādi, ar ko pārbauda telpiskās H punkta ierīces šķērsvirzienu, pavērš horizontāli, vajadzības gadījumā regulējot sēdekļa paliktni vai pavirzot kājas un pēdas savienojumu uz aizmuguri. Līnijai, kas novilkta starp H punkta projekcijas punktiem, jābūt perpendikulārai sēdekļa centra plaknei garenvirzienā.
- 4.7.1.2. Ja kreiso kāju nevar nolikt paralēli labajai kājai un kreiso kāju nevar atbalstīt pret konstrukciju, kreiso pēdu pārvieto, līdz tā ir atbalstīta. Saglabā projekcijas punktu uzstādījumu.
- 4.7.2. Norādītā sēdvietā: malējā aizmugurējā.
- Aizmugurējos sēdekļos vai papildu sēdvietās kājas novieto pēc izgatavotāja norādījumiem. Ja pēdas balstās uz grīdas daļām, kas ir dažādos līmeņos, tad pēda, kas pirmā saskaras ar priekšējo sēdekli, ir atskaites pēda, bet otru pēdu novieto tā, lai līmeņrādis, ar ko pārbauda tā sēdekļa šķērsvirzienu, uz kura novietota ierīce, rādītu horizontāli.
- 4.7.3. Citas norādītās sēdvietas:
- ievēro vispārējo procedūru, kas norādīta 4.7.1. punktā, izņemot to, ka pēdas novieto, kā noteicis transportlīdzekļa izgatavotājs.
- 4.8. Piestiprina apakšējās kājas un augšstilba svarus un neregulē telpisko H punkta ierīci.
- 4.9. Muguras paliktni liec uz priekšu līdz priekšējai atdurei un telpisko H punkta ierīci atvelk no sēdekļa atzveltnes, izmantojot T veida siju. Maina telpiskās H punkta ierīces stāvokli uz sēdekļa, izmantojot vienu no šādām metodēm.
- 4.9.1. Ja telpiskā H punkta ierīce tiecas slidēt atpakaļ, izmanto šādu procedūru. Ļauj telpiskajai H punkta ierīcei slidēt atpakaļ, līdz uz priekšu vērsta horizontālā ierobežotājslodze T veida sijai vairs nav vajadzīga, t. i., līdz sēdekļa paliktnis saskaras ar sēdekļa atzveltni. Vajadzības gadījumā maina apakšējās kājas stāvokli.
- 4.9.2. Ja telpiskā H punkta ierīce netiecas slidēt atpakaļ, izmanto šādu procedūru. Liek telpiskajai H punkta ierīcei slidēt atpakaļ, T veida sijai pieliekot uz aizmuguri vērstu horizontālu slodzi, līdz sēdekļa paliktnis saskaras ar sēdekļa atzveltni (skatīt šā pielikuma 1. papildinājuma 2. attēlu).
- 4.10. Pieliek 100 ± 10 N lielu slodzi telpiskās H punkta ierīces muguras un paliktņa mezglam vietā, kur krustojas gūžas leņķa kvadrants un T veida sijas balsts. Slodzes virzienu saglabā līnijā, kas šķērso minēto krustpunktu uz punktu tieši virs augšstilba sijas balsta (skatīt šā pielikuma 1. papildinājuma 2. attēlu). Tad uzmanīgi atvirza muguras paliktni atpakaļ pie sēdekļa atzveltnes. Procedūras atlikušajā daļā jārikojas uzmanīgi, lai novērstu telpiskās H punkta ierīces slidēšanu uz priekšu.
- 4.11. Uzliek labās un kreisās puses sēžas svarus un tad pēc kārtas astoņus rumpja svarus. Saglabā telpiskās H punkta ierīces līmeni.
- 4.12. Noliec muguras paliktni uz priekšu, lai sēdekļa atzveltni atbrīvotu no spiediena. Lai nepieļautu, ka starp telpisko H punkta ierīci un sēdekli rodas berze, telpisko H punkta ierīci šūpo no vienas puses uz otru 10° lielā lokā (5° uz katru pusi no vertikālās centra plaknes), izdarot trīs pilnus ciklus.
- Šūpošanas laikā telpiskās H punkta ierīces T veida sija var sliekties novirzīties no noteiktā horizontālā un vertikālā stāvokļa. Tāpēc T veida sija jāstabilizē, pieliekot attiecīgu sānu slodzi šūpošanas laikā. Lai nodrošinātu, ka vertikālā virzienā vai virzienā uz priekšu un atpakaļ netiek pieliktas nejaušas ārējas slodzes, T veida sijai turēšana un telpiskās H punkta ierīces šūpošana jāveic uzmanīgi.
- Šajā posmā telpiskās H punkta ierīces pēdas nav jāstabilizē vai jātur. Ja pēdas maina pozīciju, tām uz laiku atļauj palikt šādā stāvoklī.
- Uzmanīgi atliec muguras paliktni atpakaļ pret sēdekļa atzveltni un pārbauda, vai abi līmeņrādi ir nulles stāvoklī. Ja telpiskās H punkta ierīces šūpošanas laikā pēdas ir izkustējušās, to stāvokli maina šādi.
- Pēc kārtas katru pēdu paceļ no grīdas tiktāl, cik vajadzīgs, lai nerodas pēdas papildu kustība. Šīs pacelšanas laikā pēda var brīvi griezties, un uz priekšu vērsta vai sānu slodze netiek pielikta. Kad katru pēdu novieto atpakaļ uz grīdas, papēdim jāsasaskaras ar tam paredzēto konstrukciju.
- Pārbauda, vai sānu līmeņrādis ir nulles stāvoklī, vajadzības gadījumā muguras paliktņa augšpusē pieliek sānu slodzi, kas ir pietiekama, lai uz sēdekļa izlīdzinātu telpiskās H punkta ierīces paliktni.

- 4.13. Turot T veida siju, lai nepieļautu telpiskās H punkta ierīces slīdēšanu pa sēdekļa spilvenu uz priekšu, rīkojas šādi:
- a) atvirza muguras paliktņi atpakaļ pie sēdekļa atzveltnes;
 - b) muguras leņķa sijai aptuveni rumpja svara centra augstumā secīgi pieliek un atņem tādu uz aizmuguri vērstu horizontālu slodzi, kas nepārsniedz 25 N, līdz gūžas leņķa kvadrants norāda, ka pēc slodzes atņemšanas ir panākta stabila pozīcija. Rūpīgi seko, lai uz telpisko H punkta ierīci neiedarbotos uz leju vai sāniem vērsta ārējās slodzes. Ja telpiskās H punkta ierīces līmenis jāregulē vēlreiz, muguras paliktņi pagriež uz priekšu, vēlreiz noregulē līmeni un atkārto 4.12. punktā minēto procedūru.
- 4.14. Veic visus mērījumus.
- 4.14.1. Telpiskajā atskaites sistēmā nosaka H punkta koordinātas.
- 4.14.2. Faktisko rumpja leņķi nolasa telpiskās H punkta ierīces muguras leņķa kvadrantā, kad zonde ir galējā aizmugures stāvoklī.
- 4.15. Ja nepieciešams telpisko H punkta ierīci uzstādīt atkārtoti, sēdekļa komplektu nenoslogo vismaz 30 minūtes pirms atkārtotās uzstādīšanas. Telpisko H punkta ierīci neatstāj novietotu uz sēdekļa komplekta ilgāk, nekā tas vajadzīgs testa veikšanai.
- 4.16. Ja sēdekļus, kas atrodas vienā rindā, var uzskatīt par līdzīgiem (sols, vienādi sēdekļi utt.), tad katrai sēdekļu rindai nosaka tikai vienu H punktu un vienu "faktisko rumpja leņķi", šā pielikuma 1. papildinājumā aprakstīto telpisko H punkta ierīci novieto sēdvietā, ko uzskata par reprezentatīvu šai rindai. Šī vieta ir:
- 4.16.1. priekšējā rindā – vadītāja sēdekļi;
 - 4.16.2. aizmugurējā rindā vai rindās – ārējais sēdekļi.
-

1. papildinājums

TELPISKĀS H PUNKTA IERĪCES APRAKSTS ⁽¹⁾

(Telpiskā H punkta ierīce)

1. Muguras un sēdekļa paliktņis

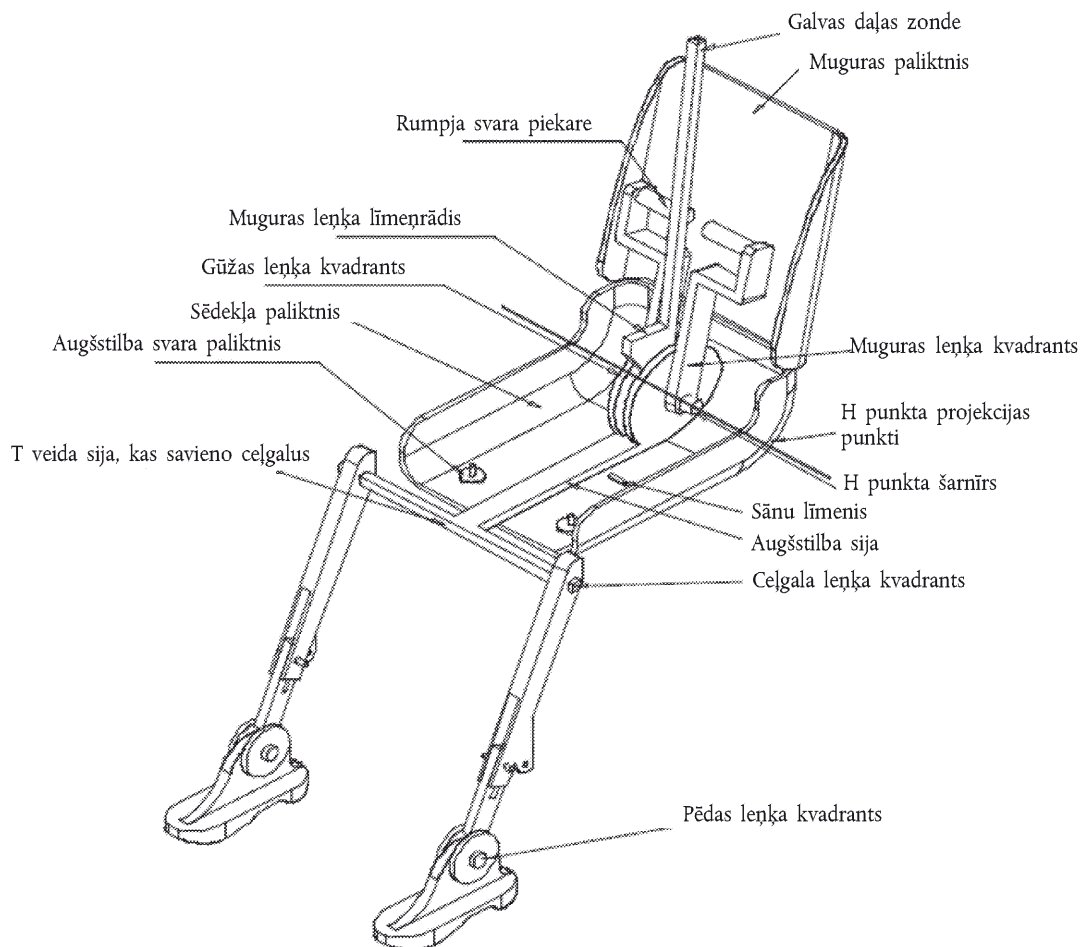
Muguras un sēdekļa paliktņi ir būvēti no stiegrota plastā un metāla; tie imitē cilvēka rumpi un augšstilbus, un tiem ir mehāniska vira H punktā. Faktiskā rumpja leņķa mērījumiem pie zondes ar locījuma vietu H punktā ir piestiprināts kvadrants. Ar regulējamu augšstilba siju, kas piestiprināta pie sēdekļa paliktņa, nosaka augšstilba centra līniju, un to izmanto kā gūžas leņķa kvadranta pamatlīniju.

2. Ķermeņa un kāju elementi

Apakšējās kājas segmenti ir savienoti ar sēdekļa paliktņa mezglu ar T veida siju, kura savieno ceļgalus un kura ir augšstilba regulējamās sijas sāniskis pagarinājums. Apakšējās kājas segmentos ir iestiprināti kvadranti ceļgalu leņķu noteikšanai. Kurpju un pēdu savienojumus kalibrē, lai noteiktu pēdas leņķi. Ar diviem līmeņrāžiem nosaka ierīces stāvokli telpā. Ķermeņa elementu svarus novieto attiecīgos smaguma centros, lai nodrošinātu sēdekļa iespaidumu, kas līdzvērtīgs iespaidumam, kuru radītu 76 kg smags vīrietis. Visas telpiskās H punkta ierīces locītavas jāpārbauda, lai tās brīvi kustētos bez ievērojamas berzes.

1. attēls

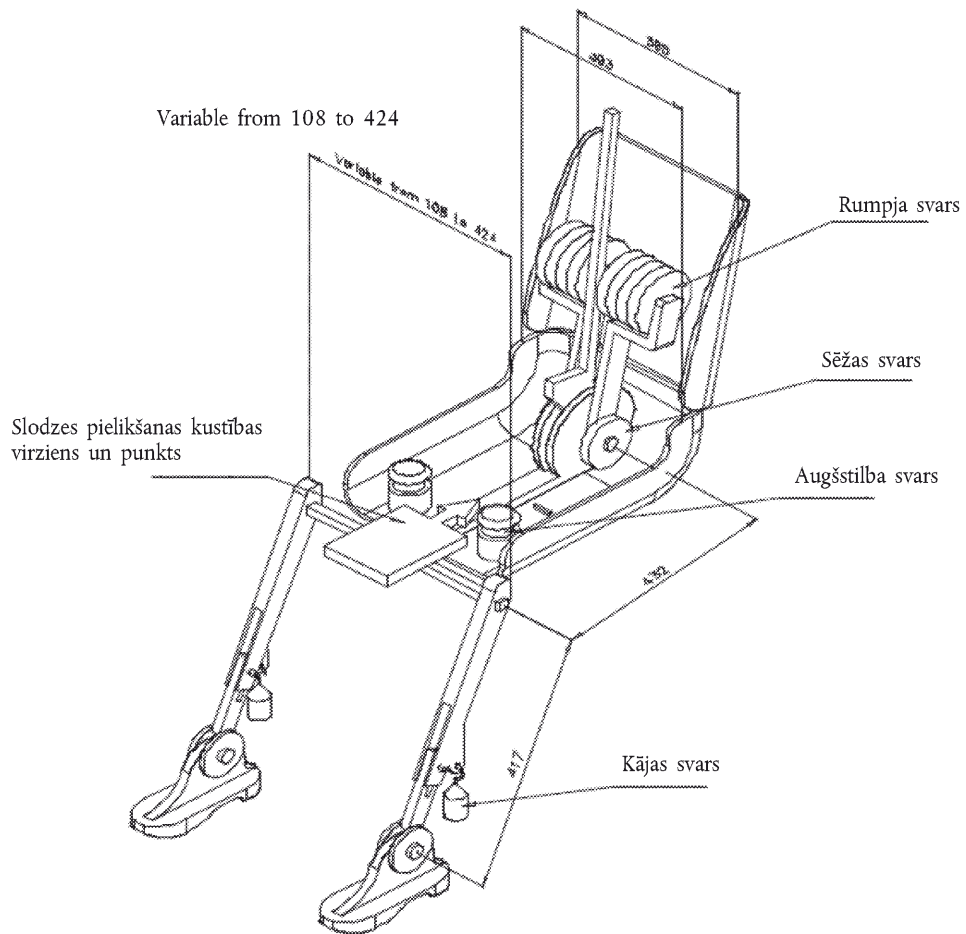
Telpiskās H-punkta ierīces elementu nosaukumi

⁽¹⁾ Par telpiskās H punkta ierīces konstrukcijas datiem sazinieties ar: Society of Automotive Engineers (SAE), 400 Commonwealth Drive, Warrendale, Pennsylvania 15096, Amerikas Savienotās Valstis Iekārta atbilst ISO standartam 6549:1980.

2. attēls

Telpiskās H punkta ierīces elementu izmēri un slodzes sadalījums

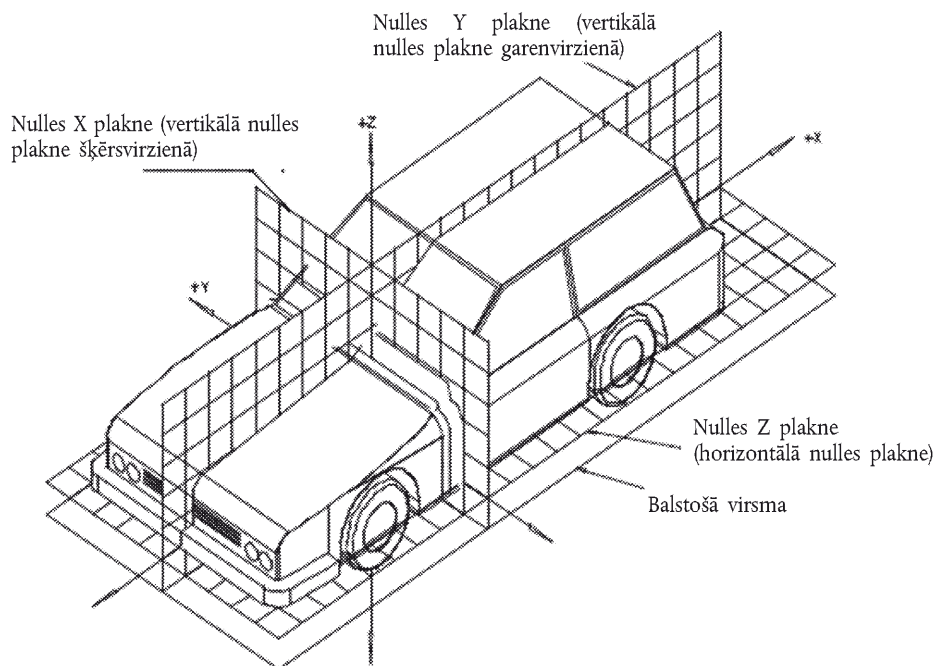

(izmēri milimetros)

2. papildinājums

TELPISKĀ ATSKAITES SISTĒMA

1. Telpisko atskaites sistēmu veido trīs ortogonālas plaknes, ko nosaka transportlīdzekļa izgatavotājs (skatīt attēlu ⁽¹⁾).
2. Transportlīdzekļa mērīšanas novietojumu nosaka, novietojot transportlīdzekli uz balstošas virsmas tā, lai atpazīstamības zīmju koordinātas atbilstu izgatavotāja norādītajiem raksturlielumiem.
3. R punkta un H punkta koordinātas nosaka attiecībā pret transportlīdzekļa izgatavotāja noteiktajām atpazīstamības zīmēm.

⁽¹⁾ Šī atskaites sistēma atbilst ISO standartam 4130:1978.

5. PIELIKUMS

ATSKAITES DATI PAR SĒDVIETĀM

1. **Atskaites datu kodēšana**

Katrai sēdvietai atskaites dati tiek minēti secīgi. Sēdvietas identificē ar divciparu kodu. Pirmā rakstzīme ir arābu cipars un norāda sēdekļu rindu, skaitot no transportlīdzekļa priekšas uz aizmuguri. Otrā rakstzīme ir lielais burts, kas norāda sēdvietas atrašanās vietu rindā, skatoties virzienā, kas atbilst transportlīdzekļa kustības virzienam uz priekšu; izmanto šādus burtus:

L = pa kreisi,

C = vidū,

R = pa labi.

2. **Transportlīdzekļa mērīšanas novietojuma apraksts**

2.1. Atpazīstamības zīmju koordinātas

X

Y

Z

3. **Atskaites datu saraksts**

3.1. Sēdvietas:

3.1.1. R punkta koordinātas

X

Y

Z

3.1.2. Sēdekļa aizmugures balsta leņķis:

3.1.3. Norādījumi par sēdekļa regulēšanu ⁽¹⁾

horizontāli:

vertikāli:

leņķis:

rumpja leņķis:

Piezīme. Atskaites datus pārējām sēdvietām uzskaita 3.2. punktā, 3.3. punktā utt.

⁽¹⁾ Svītrot to, kas nav piemērojams.